SỐ THỨ 1467 — NGÀY THỨ BA 7 FEVRIER 1922 — NĂM THỨ MƯỜI

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 111

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

MỖI SỐ: 0$02

HANOI

	Một năm	Sáu tháng	Ba tháng	Một tháng	Nước ngoài
Một năm	6$00	6$90	6$30	6$30	6$60	9$00
Các làng và các công-sở	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	4.50
Ba tháng	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	2.25
Một tháng	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	0.75

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

F.-H. SCHNEIDER, Fondateur
NGUYỄN-VĂN-VINH, Directeur gérant

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES

Décomptées à raison de 2 lignes au centimètre de hauteur, sur 0=065 de large.

1re page	Une seule insertion . . . 0$20 le c/m
	Par contrat annuel . . .
	Par centimètre et par insertion . . . 0$15 le c/m
	Réclame dans la 1re page . . . 2 fois la ligne
	Annonces judiciaires et légales: 1$50 le c/m

On traite à forfait pour les contrats importants.

Xuất tiền mua phiếu công-thái kỳ này không mất vốn mất lãi

mà làm được một cái nghĩa-vụ rất lớn đối với nước nhà

Đến ngày 1er Mars này thì chính-phủ Đông-pháp ta bắt đầu phát hành phiếu công-thái sáu triệu bạc. Cuộc công-thái này là nhà-nước vay tiền để làm xong con đường xe hỏa Vinh-Đông-hà, tức là một việc có lợi ích lâu dài tới tất cho cả quốc-dân ta mà là một việc phàm người trong nước ai cũng phải dự vào một phần nghĩa-vụ vậy.

Nước ta chia làm ba xứ, địa-lợi không phải là không hậu, nhân-công không phải là không nhiều, chỉ vì đi lại không được thông-đồng, thành ra chỗ thì sẵn địa lợi mà thiếu nhân-công, chỗ thì dư nhân-công mà kém địa lợi. Phép kinh-tế là thế nào? là phải làm thế nào cho nhân-công địa lợi sản sẻ được quân-bình, thì mới khỏi có chỗ thiên-khó mà mong có ngày thịnh-vượng; muốn được như vậy thì đường xe-hỏa tức là cái lợi-khí để mở-mang nông-nghiệp công-nghệ trong nước sau này.

Dân-tộc ta bắc từ Cao, Lạng, nam đến Hà-tiên, gần hai mươi triệu con người, cùng một giống nòi, cùng một ngôn-ngữ, cùng một phong tục, cũng một cuộc lịch-sử vinh nhục thịnh suy, chỉ vì đường sá xa xôi, non sông cách trở, mà tình ý không liên lạc được với nhau, không gây được cái mối đồng tâm hiệp lực, để cùng nhau mưu tính những sự lợi ích chung, muốn được như vậy thì đường xe hỏa tức là cái giây sắt để duy hệ người Nam kẻ Bắc sau này.

Hiện nay con đường xe hỏa giao-thông trong ba xứ, phía ngoài mới chạy vào được đến Nghệ, phía trong mới chạy ra được đến Nha-trang, khúc giữa mới chạy được khoảng Đông-hà và Huế, còn ngắt khúc một đoạn Vinh — Đông hà và một đoạn Quảng nam — Nha-trang nữa thì chạy được thông luôn. Nay Nhà nước định làm nốt khúc Vinh — Đông hà, rồi sau này sẽ làm đến khúc Quảng nam — Nha-trang, chính là để phát-triển cái cuộc kinh-kế cho nước ta và dìu dắt cái cơ tiến-hóa cho dân-tộc ta đó.

Ta là dân trong nước, tức phải có một phần nghĩa-vụ đối với nước ta; về những việc lợi-ích chung của cả nước như thế cái nghĩa-vụ ta dù phải quyên xi phá sản cũng chẳng nề hà; huống chi nhờ được có chính-phủ hết lòng trù-hoạch cho ta, mỗ cuộc công-thái để lấy tiền làm; cứ như thế-lệ cuộc công-thái kỳ này thì ai có tiền cho vay lại được hưởng cái quyền lợi rất hậu, may ra thì lấy về được kẻ hàng nghìn hàng vạn; mà không may cũng lãi một gấp hai; vừa làm lợi riêng cho từng người mà vừa làm lợi chung cho cả nước, thật không có cái phép lý-tài nào thần diệu được đến thế. Ta xuất tiền mua cái trái-phiếu này tức là bỏ tiền ra làm lấy cái nghĩa-vụ của ta mà lại được cái lợi riêng rất lớn về phần ta nữa; ta há còn nên ngần-ngại gì ư?

B. Q.

Những nhà doanh-nghiệp mới nên chú-ý mấy điều này

Cổ-ngữ có câu rằng: «Nhất niên chi kế thủy ư xuân», nghĩa là công việc của người ta trong một năm bắt đầu mưu tính từ lúc mùa xuân. Mùa xuân là đầu năm, ngày còn rộng, tháng còn dài, người ta lại bắt đầu mưu tính cái công việc của mình, hoặc công việc chưa làm mà bây giờ mới định làm, hoặc công việc đang làm dở mà bây giờ lo làm cho to lớn hơn lên, ấy cái cảm-tưởng của người ta trong lúc đầu năm nào thường thường như thế. Nhưng phương ngôn ta chẳng lại có câu rằng: «Vạn sự khởi đầu nan». Bàn luận nghề gì nghiệp gì, được hay không, nên hay hư, cũng quan hệ về cái buổi bắt đầu gây dựng; muốn cho nên mà khỏi hư; được mà khỏi hỏng thì có mấy điều này, những nhà doanh-nghiệp mới cần phải chú ý hơn.

Phàm kinh doanh một cái sự-nghiệp to, không phải mô-mảng thăng-thốt mà làm nên việc được. Giả như mình định lập một cái công-xưởng chế tạo thứ vật-phẩm gì hoặc mở một cái cửa hàng buôn bán thứ hàng hóa gì, sản-nghạch bao nhiêu, tiêu-lộ thế nào, cái giá-cách mua bán thường ở vào quãng nào, cái nghề của mình định làm mà là nghề cũ thì đồng nghiệp tranh cạnh ít hay nhiều, là nghề mới thì xã-hội nhu-yếu vừa hay làm; nếu không biết đến nơi đến chốn, mà bộp-tộp làm liều, khó làm sao giữ cho khỏi thất bại được. Các nước bên Âu Mỹ thuộc về những công thương-nghiệp trong nước đều có kỳ-giáo rất tinh mật, biên chép rất rõ ràng, mà đối với các nước thông thương, vật-thì sản-xuất nhiều ít thế nào, phong-tục thị-hiếu thiện biến làm sao, cũng rất lấy làm lưu ý, bởi vậy người ta đã làm nghề gì thì nghề ấy tất một ngày một phát đạt, nước giàu dân thịnh, không phải tại có cái hạnh-vận gì hơn ta. Các nhà doanh-nghiệp ta trước khi muốn kinh-doanh một cái công-trường hay một cái thương-điếm, cũng nên xem xét cho thật cẩn-thận, điều-tra cho thật tinh-tường. Vì như đi đường có bức địa-đồ thì không mấy khi lạc, làm toán có cái bàn tính thì không mấy khi sai; sự điều-tra xem xét có quan-hệ với công-nghệ thương-nghiệp đời nay cũng không khác gì đi đường phải có địa-đồ, làm toán phải có bàn tính vậy. Ấy là một điều nên chú ý.

Tiết-kiệm là một cái phương-pháp làm giàu; góp số ít tức thành số nhiều, tích món nhỏ tức thành món lớn. Các nhà công-thương lớn ở Âu Mỹ, tuy qui-mô thật là rộng rãi, cách thức thật là trang-hoàng, người ấn người làm không biết mấy mà kể, mỗi ngày chi phí kể có hàng ngàn hàng muôn; nhưng xét cho kỹ vẫn không ra ngoài cái tinh thần tiết kiệm, phàm hao bầy nhiêu nhân-lực tất được bầy nhiêu thành-công, tiêu chừng nấy kim-tiền tất được từng nấy thu-hập, mà cái phần thành-công và cái phần thu-nhập thế nào cũng bù được cái phần hao-phí mà còn có thừa ra, không có một đồng tiền nào là đồng tiền tiêu lạm cả. Lối công-thương của nước ta ngày xưa cẩu-giản hủ lậu quá. đã đành rằng thế nào cũng phải sửa đổi cho hợp thời; song, nếu cái phương ở ngoài thì nhiều, mà cái thực-tế ở trong thì ít, có khi mới bắt đầu doanh-nghiệp mà tiêu phí đã mất đến quá nửa tiền vốn rồi; cái cách hành-vi khi-sức như thế làm sao lại khỏi bại-lộ có ngày, mà dù có duy-trì được chăng nữa thì cái hao-hại lúc đầu cũng làm di lụy về sau, giảm bớt mất cái sức kinh-doanh phát-triển. Tư-bản của người mình đã lấy đâu được bằng người Âu Mỹ; cái kinh nghiệm về đường doanh nghiệp, mình chắc cũng chưa được thục luyện bằng người; lại càng phải nên chuộng tiết kiệm lắm. Tuy lối công thương bây giờ phải làm khác lối công thương ngày trước, nhưng khác là khác cái cơ-quan giao-dịch, cái phương-pháp quảng-cáo, cái thủ-đoạn vận dụng cái qui-mô quản lý mà thôi, còn cái sự trương-hoàng thái-quá để lòe phỉnh người ngoài, thì trường dầu bao giờ trong việc làm ăn, điều xa-xỉ cũng là điều thiết kỵ; ấy là hai điều nên chú ý.

Phàm những sự nghiệp mới ở bởi bày giờ, phần nhiều phải hợp tư-bản của nhiều người mới làm nên được, cho nên kinh-doanh thực-nghiệp cốt lấy tín dụng làm đầu. Nếu không duy-trì được danh-dự, toàn thủy toàn chung, để đến nỗi tín dụng truỵ lạc, thì chẳng những hư một cái thân mình phá sản mà lại làm trở ngại cả sự doanh-nghiệp về sau. Nước mình là một nước nghèo, tư bản đã rất là bạc-nhược, lại vì những người doanh-nghiệp hay có cái lối hư-ngụy giả-trá, kẻ có tiền ai thông sự mất mà không dám bỏ ra, thành ra trong nước có được ít tư bản nào cũng bị chôn chặt vùi sâu mà mất hết cái năng lực sinh lợi; người có tài doanh-nghiệp khổ vì nỗi không tư-bản mà đành phải bỏ tay; nhân-công tư-bản đều không dùng được việc gì, mà mối lợi không mong gì mở mang được. Các nhà doanh-nghiệp ta đã định kinh-doanh một cái sự-nghiệp gì, phải cố mà giữ gìn tín-dụng cho thật vững, tuyệt hẳn cái lệ hư-ngụy giả-trá nó đã làm một cái trở-lực rất lớn cho con đường sinh kế nước nhà thuở nay, có tín dụng thì cái tư-bản vô dụng mới hấp thu được, cái nhân-công vô dụng mới phát triển được, mà cái sức sinh-sản trong nước mới tăng tiến được nhiều. Ấy là ba điều nên chú ý.

Ôi! muốn trọn vẹn cái tư-cách làm một nhà doanh-nghiệp thì cần phải có những bao nhiêu là đức tính tốt, tài-năng riêng; song mấy điều này là những điều cần phải chú ý hơn; đã bắt tay vào một cái sự-nghiệp mới gây dựng buổi đầu, ra quân nhỡ một nước thì cả vận cờ thua, không nên coi thường mà hỏi lược vậy.

T.

Ai ơi muốn làm giàu,
Nên mua quốc-trái, mau!
May ra được hàng vạn,
Sung sướng mãi về sau.

ÂU CHÂU ĐIỆN TÍN

VÔ TUYẾN ĐIỆN

Bordeaux, ngày 6 Février 1922

Việc hàu đức Giáo-hoàng mới

Nghe đâu giáo-chủ Maffi và giáo-chủ Lafontaine hai ngài cùng được hai mươi phiếu. Hội đồng định cử thêm giáo-chủ Lavrenti ra ứng cử nữa.

Cuộc đấu võ Criqui-Ledoux

Cuộc đấu võ Criqui-Ledoux ở trường thi xe-đạp Hiver nhiều người đến xem lắm. Hai bên đấu với nhau trong 83 giây đồng hồ thì phân thắng phụ. Ledoux bị thua.

Các báo quân Đại-pháp đối với Đông-pháp

Báo *Eclair* ngày 2 Février có bài bình phẩm về cái hiện tình Đông-pháp. Báo ấy khen bài diễn-văn của quan Toàn-quyền khai nghị kỳ bội-đồng chánh-phủ mới rồi. Báo ấy nói: Đông-pháp xứ trí đối với các vấn đề Trung-hoa một cách rất là khéo; bao giờ cũng giữ một bề trung-lập, không bề thiên vị bên nào, nhưng trong những lúc quan-hệ đến sự lợi và cuộc bình an của Đông-pháp, thì chánh-phủ lại tỏ ra ý qua-quyết và cương-trường. Báo ấy nói rằng duy-luận thượng quốc nên lưu tâm đến việc ở Đông-pháp. Các nhà ngoại-giao nên trợ lực cho chánh-phủ Đông pháp, mà cái chánh-sách nên theo một con-chỉ như nhau.

Trong số báo *Dépêche Coloniale* ngày 3 Février có bài hoan nghênh cuộc công-thái Đông pháp rằng: Cuộc công thái kỳ này là một việc thí-nghiệm, lần này mọi việc ma được như ý, thì sau sẽ đặt nhiều cuộc công-thái khác. Trong số báo ngày 4 Février có nói đến việc giao xuất càng được nhiều, và số chi-thu ins nhập được thặng. Vậy cuộc công-thái mỗ vào tức này chắc là được như ý.

Sự giáo-dục bổ-túp ở nước Pháp ngày nay

Bộ giáo-dục nước Pháp gần đây có phát-biểu một tờ báo-cáo chuyên kể về những tình-hình các trường học bổ-túp trong nước. Cứ trong tờ báo-cáo nói những số mục các trường học bổ túp trong nước gần đây mỗi ngày một gia tăng nhiều, rất có cái hi-vọng tiến bộ: năm 1920 thống kê các trường học bổ-túp trong nước, chưa kể hai xứ Alsace-Lorraine, cộng được hai vạn bảy ngàn hãy trăm hai mươi hai lớp học, so với năm 1919 tổng số có một vạn vạn tám ngàn ba trăm mười ba lớp học, đã gia tăng được bốn ngàn chín trăm chín lớp học.

Cái lớn-chỉ trường học bổ-túp cốt vì những người lớn tuổi thất-học mà đặt ra; tự sau khi chiến-tranh, cái số người thất-học so với trước lại hơn gấp đến vài lần; hiện thời những học khoa bổ túp như nông-học-khoa, công-học khoa, thương học-khoa gia-chính học-khoa, hàng-hải học-khoa, thể-dục vệ-sinh học-khoa v. v. đều nhu yếu rất là cần kíp; vì thế trong nước những người lưu-tâm giáo-dục hết sức khôi-phục và lập thêm các trường học bổ-túp, kết-quả trong một năm 1920 đã gia-tăng được gần năm ngàn lớp học, chắc trong năm 1921 thống kê còn nhiều hơn cái số ấy nữa.

Cứ ý trong tờ báo-cáo cho là cái số người thất-học trong nước Pháp nhiều đến như thế, nguyên-nhân không những tại cuộc chiến-tranh vừa rồi mà còn có duyên cớ khác nữa; nước Pháp thi-hành cái lệ giáo-dục cưỡng-bách tuy đã hơn bốn mươi năm nay, nhưng có nhiều nơi trẻ con không theo học được đã cái kỳ hạn tuổi học trong mười ba năm, đã phải bỏ học đi làm; hoặc là ở những xứ làm ruộng, học trò vì phải bận việc làm ngoài đồng, tuy ở trong kỳ hạn tuổi học cũng không theo học được cả năm; có kẻ mỗi năm nghỉ mất một tuần, có kẻ nghỉ đến nửa năm, cái nguyên-nhân nhiều người thất-học là bởi thế, không phải toàn quan-hệ về cuộc chiến-tranh. Trong tờ báo-cáo có dẫn chứng cứ rõ ràng rằng: cứ năm 1911 thống kê những trẻ con thất-học trong nước có đến gần hai trăm vạn người, mà đến năm 1920 là năm chiến-tranh vừa xong thì coi ngạch thống-kê các trường bổ-túp, số học-trò chỉ có hai mươi chín vạn tám ngàn một trăm năm mươi chín người; coi thế thì biết trước khi chưa có cuộc chiến-tranh, số người thất-học cũng đã không phải là ít.

Hiện bây giờ các nhà giáo-dục bên nước Pháp đương lo bết sức cải-lương sự giáo-dục bổ-túp; cái phương-pháp cải-lương định có ba điều đại cương như sau này: 1· Mở rộng nhiều chỗ học và cũng dàng cách cưỡng-bách, khiến cho những người thất-học ai cũng có cái nghĩa-vụ phải theo và có cái cơ-hội được theo học. 2· Định thêm cái kỳ hạn tuổi học ít nữa là quá mười bốn tuổi mới được bỏ nhà trường. 3· Các trường học bổ-túp cũng phải có khóa trình nhất-định, mà khóa-trình cốt cho minh bạch thiển-cận, thích-hợp về thực-dụng. phẩm-nhiệm sự giáo-dục bổ túp ấy thì nên định giao cho mọi đoàn-thể giáo-dục lo, các ông giáo sư bổ túp đều có chân trong cái đoàn thể đó, để cùng nhau liên-lạc mà mưu sự tiến-tới chung. Thiết tưởng sự giáo-dục bổ túp ở nước Pháp nếu-hành như thế thì chẳng bao lâu mà số người thất học mỗi ngày một giảm bớt, cái tiền-đồ hưng-vượng có cái hi-vọng rất to.

Ở nước ta bây giờ dân trí còn hèn ám, giáo dục chưa phổ-cập, sự giáo-dục bổ-túp lại càng cần lắm; các nhà giáo-dục ta nghĩ sao?

T. H.

LỜI ĐÀN BÀ

Làm thế nào cho cô trọng-vọng?

Trước em đã nói đàn-bà nước ta ngày nay phẩm-hạnh tại càng phải nên giữ-lấm. Vậy nay em lại xin nói qua về phần trọng-vọng của chị em mình.

Về phần trọng-vọng đó từ xưa đến nay trong nữ-giới ta đã có ai thực được chưa? Chẳng là ít lắm, trong nghìn muôn người mới có độ được độ một hai. Mở xem sử sách, gái anh-hùng như bà Trưng bà Triệu, gái tiết nghĩa như thị Thuần thị Kim, gái văn-chương như bà Đoàn-thị Điểm. Ấy các bà ấy mới thực là có trọng-vọng, mà chính cái trọng-vọng ấy để làm nên tiếng thơm lưu truyền trong sử-sách mãi đến nghìn muôn đời sau, mà ngày nay chị em mình cũng còn phảng phất được chút thơm lây ấy. Còn ngoài ra chẳng thiếu chi kẻ sắc tài liều son, dầu đẹp như gấm thêu như hoa, nhưng cái bộ hiếu-sĩ khác nào như phỗng tô son phấn, chỉ có tài đức gì mà có trọng-vọng; dưới đến kẻ nghèo hèn đói khó thì mang dây buộc tâm, cách sinh nhai trăm chiều rẻ vẻ, thì còn thương gì đến trọng vọng nữa. Ôi! chị em mình quả không có tài đức làm nên trọng vọng hay sao? Như vậy thì không hay con mất của người đời xưa nay coi chị em mình là cái hạng người thế nào nhỉ?

Em thường thấy có nhiều bà chị phàn nàn rằng: Các bạn tu-mi đối với bạn quần-soa ta không có phẩm chất trọng cho lắm mà lại coi ý ghẻ lạnh nữa, bao giờ họ cũng tấy cái *an hoa* mà khép buộc cho mình. Chứng ngay như những câu trong sách nói: « Phụ-nghĩ vật-thinh » nghĩa là lời nói đàn bà chớ nghe; lại như câu « Ngoại sự bất nghị nội-sự phụ nhân » nghĩa là công việc gì ở ngoài không nên nói với đàn-bà. Nghĩ cái nông nỗi ấy mà đáng giận cho đời khéo vô-tình với ta một cách bạc bẽo đến như vậy.

Thực quả có như lời phàn nàn đó, mà chính như em đây cũng đã từng rõ cái nước đời như kia. Nhưng trước khi ta trách đời, em thiết tưởng tự ta phải nên trách ta đã. Tự mình nếu không có điều gì làm nên trọng vọng, mà muốn cho họ trọng mình sao?

Vậy nay em xin có mấy lời gọi là thuyết-minh về cái lẽ làm thế nào cho có trọng vọng, gái quê ít học, kẻ nối vụng về, dám xin lượng xét:

Phải có học-thức. — Xưa nay trong nữ-giới ta không mấy người có học-thức, vì không được chăm lo giáo-dục, đã không có giáo-dục nên tri-khôn ngu tối, bụng dạ hẹp hòi, không có tài gì, nên người không trọng. Vậy nay phải ra sức học hành nuôi lấy tài trí của mình cho nên người học-thức.

Phải có nghề nghiệp. — Đàn-bà nước ta từ những hạng lao-động vì nghèo đói mà phải làm việc, còn ra phần nhiều ăn nằm vào người dân-ông, chỉ ngẫm vuốt chơi bời, chẳng biết làm nghề gì cả, thậm chí có kẻ vì đông-đa mà sinh ra cờ-bạc, đồng bóng, không những ăn hại, lại phải cửa nữa, nhiều nhà vì có người vợ như thế mà trong gia đình thường sinh ra nhưng cái nạn-kịch đáng não phiền lòng, làm người nam thì thất thọc đàng chánh, vì thế khiến cho người chồng không còn coi là vợ nữa coi như là cái nợ suốt đời. Vậy nay phải nên tự mình chuyên học lấy một nghề, hễ sau biết đường làm ăn, vừa nuôi được mình lại vừa giúp nên cơ nghiệp cho nhà chồng ngày thêm thịnh-vượng.

Những điều làm cho được nên trọng vọng không những thế mà đã đủ đâu, nhưng phần bộ-tượng trước khi đem

This digital copy was produced from microfilm by the Southeast Asia Program Cornell University (Ithaca, New York) as part of the Vietnamese Newspapers Project. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

hân ra đối-phó với đời, hai điều đó phải nên có trước nhất. Vì có học thì mới khôn bằng người, có nghệ nghiệp thì mới không phần lợi của người. Nếu đã được như vậy thì nhân-cách cũng hơi được hoàn-toàn, cái trọng vọng tốt đẹp kia-ta không phải cầu, mà người tự khắc sẽ vui lòng mà tặng bốc tôn quí ta vậy.

Thôn-nữ Lương-thị-Hiền.

Cũng trong một đất nước mình,
Bấy lâu cách trở nên tình hóa xa.
Đường xe hỏa Vinh — Đông-hà,
Nay mai mộ thải để mà khởi công.
Là đường kinh-tế giao-thông,
Bắc Nam mà thật dễ mong hội đồng.
Nghĩa-dân nên giúp dịp này.

VĂN UYÊN

Thơ khuyên trẻ học

VII

Ngọc kia chẳng rũa chẳng nên hình.
Không học người này đại chẳng tinh.
Cả kiếp làm thuê càng ở mướn.
Thương thay mình lại hại thân mình.

VIII

Ngán nỗi anh nga với bác hèn.
Ăn ăn ngã ngã chẳng đua chen.
Ta nay cỗ học nên khôn khéo.
Để lại trên đời một tiếng khen.

IX

Kia người chức trọng bực quyền cao
Cỗ học làm nên sướng biết bao.
Tuổi trẻ soi gương mà bắt chước.
Xin đừng mượn tiếng học nghêu ngao.

X

Tài khôn trong sách ních đầy khê.
Luyện được tinh vi đã một nghề.
Ta phải luôn tay lần lượt giở.
Học sao đến chốn kẻo người chê.

XI

Trên đời việc học nhất là hay
Chọn sách mà xem lại chọn thầy.
Này sách này thầy ta sẵn cả.
Khuyên nhau luyện tập suốt đêm ngày

XII

Chẳng cứ vân Tây với chữ Tàu.
Ở đâu luân-lý vẫn là đầu.
Hiếu trung vun xới cho bền gốc,
Danh giá tăng ra khắp địa cầu.

XIII

Văn-minh làn sóng khắp gần xa
May đã tràn sang tới đất ta.
Gắn cỏ thắng khôn đừng chỉ lối.
Cỗ theo mà học kẻo sau mà..

XIV

Bóc tranh Đông-pháp sẽ treo trên.
Non nước như hoa gấm đẹp nên
Cái phận quốc dân ta cỗ học
Mỗi ngày tô điểm đẹp thêm lên.

XV

Năm chân liền lại một nhà rõi.
Sự học mênh mông tựa bể trời.
Ta phải cỗ công xây sức học.
Hoa mau theo kịp bước chân người.

XVI

Con ma chơi nghịch nó lừa ta.
Bên nỗi thì giờ vụt vụt qua.
Bắt mục sách đèn là bạn lắm.
Ngày đêm quanh quẩn chớ đời xa.

XVII

Bắt tinh làm gì cũng chẳng sai.
Nhân, chia, trừ, cộng gốc trăm bài.
Phải cho yên trí mà suy nghĩ.
Lường bể đo trời để kém ai.

XVIII

Quốc-ngữ ngày nay thật chữ ta.
Ta nên chăm chỉ học đi mà.
Học sao viết mượn may xong nợ.
Sách nở văn chương sẵn cậu nhé.

XIX

Khoa học chuyên môn sắp đủ trường.
Ngọn cờ ba sắc trỏ đưa đường.
Khuyên nhau cỗ gắng chia mà học.
May cũng theo lên bực phá-cường
(Còn nữa) Đinh-gia-Hân.

Chuyện kỳ khôi

Cái rét mùa xuân

Ông thì đầu không mũ nì, chân không bít tất, cả phục sức mùa đông chỉ thêm có mỗi cái áo bông vừa mềm vừa nhẹ.

Cậu thì đầu mũ dạ, chân bít-tất, giầy tây; nửa dưới người trong quần đài, ngoài quần nỉ; nửa trên người trong áo cánh, bộ-sinh, giữa áo dài mỏ bảy; ngoài lại thêm cái không thấm (*imperméable*) *ấy là ta còn quên hai tay bao bít khăn khít cổ gáy nai nịt không khe.*

Thì mà trong hai ông cháu, ai là người xuýt xoa kêu rét ? . . . .

— *Cháu đây, không phải ông.*

Tò mò ta thử hỏi :

Tại con người càng trở về già, thì càng khéo chịu rét ? Hay tại con người đã theo kịp Tiến hóa, nghiện nặng Văn minh *mà thành ra cái tạng yếu chịu rét ?*

Chỉ có phép luận lường đạo (dilemne) ấy thôi. Chớ không lẽ đầu vẫn nước non này trong nhiệt đới ấy mà khí hậu nóng rét lại chóng xoay vần như thế ru !

Tò-mò Anh Hai

Cờ bạc thêm trò dại,
Đề tiền mua quốc-trái,
Lợi mình may có phần,
Ích nước nên nghĩa phải.

VIỆC HANOI

Đức Giáo-hoàng mới. — Cử nhu vô-tuyến điện Bordeaux ngày hôm nay 7 Février thì giáo chủ Acaille Ratti, nguyên tổ-chức của Giáo-hội ở Varsovie, và Giám-mục nhất đẳng ở Milan được trùng cử làm Giáo-hoàng Ngài là một nhà thông thạo công việc ngoại - giao của Giáo-hội, nói rõi nhiều thứ âm-thoại và trong Giáo-hội ngài lại rất có danh-vọng

Đức Giáo-hoàng mới đặt hiệu là Pie XI. Ngài là một vị của đảng giáo-chủ Gasparri đem ra ứng cử. Chắc ngài vẫn theo cái chánh-sách thân-ái với nước Pháp và nước Ý như đức Giáo-hoàng trước. Có lẽ giáo-chủ Gasparri sẽ được cử vào chức thượng-thư của đức Giáo-hoàng.

Các bức tượng của Đông-Pháp đem đấu-xảo. — Trong việc đấu-xảo của Đông Pháp tại Marseille năm nay có bốn pho tượng đem đấu là bức tượng nữa minh của quan Toàn-quyền Long, của Khải-định Hoàng-đế và của Quốc-vương Cao-miên với Ai lao.

Chức quyền Khâm-sứ Kinh. — Nay đã có tin-điện xác rằng trong thang sau quan Khâm-sứ Pasquier về kinh dự cuộc Đấu-xảo Marseille thì quan cai-trị Rivet nguyên quyền Thống-sứ Bắc-kỳ sẽ được bổ đi quyền Khâm-sứ Trung-kỳ.

Cuộc hát giúp Hội bảo-trợ trẻ em Tây-lai. — Bản quán nhắc lại các ngài biết rằng đến tối thứ bảy 11 février này thì tại nhà hát Tây sẽ mở cuộc diễn kịch giúp Hội bảo-trợ các trẻ con Tây-lai. Vì bốn cảnh tích *L'Idée de Françoise* cùng dài cả cho nên đúng 8 giờ 45 đã bắt đầu khai diễn. Quan Nguyễn-soái Thống-binh có cho mượn phường nhạc binh để thỏi những khúc rất hay trong những lúc hạ màn nghỉ. Hàng com *Hôtel de la Paix* sẽ đến trông nom việc ăn uống trong khi diễn kịch và trong cuộc khiêu-vũ sau lúc tan hát.

Bắt đầu bán vé từ ngày thứ năm 9 Février tại nhà hát Tây, từ 17 giờ 30 đến 19 giờ Hai tối hôm sau là thứ sáu thứ bảy cũng bán vé trong những giờ ấy. Giá cũng tính theo giá của phường Delamercie xưa nay là :

Từng dưới

Fauteuils d'orchestre	1 p. 76	một ghế
Baignoires de face et avant scène	3 00	—

Từng giữa

Loge de face	3 p. 50	một ghế
— côté	3 00	—
Fauteuil de balcon		
de face	2 50	—
— côté	2 00	—

Từng trên cùng

Loges entre-colonnes et avant scène	1 p. 50	một ghế
Amphithéâtre de face 1	00	—
— các ghế trên 0	80	—
— de côté và các ghế khác 0	40	—

Ai đi lại với nhà giây thép. — Sở Điện-báo Hanoi hiện đương mở rộng thêm ra đến giáp đường phố, cho nên khoảng đất ở đàng trước mặt đã rào kín, vậy ai có việc đi lại với sở Điện báo thì đi vào cửa phía bên tay trái, chỗ trông ra vườn hoa Paul Bert.

Khoa Việt-ngữ tại trường Nữ học Tây. — M Dương-quảng-Hàm là giáo học hạng tư ngạch Trung-học, tòng sự tại trường Bảo hộ, nay được kiêm việc dạy tiếng Việt-Nam tại trường Nữ học sinh Tây ở Hanoi cho đến hết học niên 1922-1923, cứ mỗi năm lễ là 4 giờ và mỗi giờ được tiền phụ cấp là 2 đồng.

BAN: một cái xe độc-mã bằng máy bình xăng, có sẵn, có mui, và đề ngựa. Còn mới lắm. Giá . . . . . 210 p. 00

Lại hỏi ở Pavillon Militaire, 021 đường Paginier. 3214

Có một đồng mà cũng có thể mong được số vạn đồng. — Có nhiều người tiền ít, nhưng cũng muốn dự vào cuộc công-thái sau triệu đồng để mong cái lời một vạn. Độc-giả có biết làm thế nào không? Các ông ấy cũng tài nghỉ thật. Là rủ nhau năm mươi người mua chung một phiếu, mỗi người góp một đồng, rồi trong 50 người lại rút lấy một người nào. Nhưng cái lời, dù được số lớn nhất hay số nhỏ nhất cũng chia đều cho cả 50 người. Cái ý-kiến đó cũng hay, là có một đồng mà cũng có thể dự vào cuộc công thái làm đường xe-lửa Vinh-Đông-hà mà cũng có cái hi-vọng được chung nhau chia cái giải vạn đồng.

Mong rằng cái ý-kiến đó sẽ được nhiều người theo mà hợp cổ thì hay lắm.

Thi tiếng Khách. — Đến thứ hai 27 Mars 1922 tại Tòa án Hanoi và Saigon sẽ mở kỳ thi tiếng Khách cho những viên tòng sự ngạch Tư-pháp.

Thăng thưởng trong ngạch Tư-pháp. — Những viên có tên sau này lòng sự ngạch Tư-pháp, được thăng chức kể từ ngày 1er Janvier 1922.

Lên thư ký hạng nhì :

M. Lê văn-Phúc, thư ký hạng ba

Lên thư ký hạng ba

MM Hoàng-văn-Thanh, Ng.-mạnh Thanh (mới tạ thế) Ng.-thụy-Du, thư ký hạng tư.

Lên thư ký hạng tư :

MM. Ng.-đức-Rư, Ng.-huy-Quyền Trần-văn-Chinh, Ng.-năng-Hân, thư ký hạng năm

Lên thư ký hạng năm :

M. Hoàng v Chinh, thư ký hạng sáu

Lên ký lục hạng tư :

M. Phạm-Quát, ký lục hạng năm.

Lên quản hạng nhất :

M. Trần văn-Phi, quản hạng nhì.

Lên đội hạng nhất :

MM. Ng.-huy-Son, Ng.-v-Khương, Ng.-văn-Kim, Trần văn-Oánh, đội hạng nhì.

Lên đội hạng nhì :

MM. Tăng-văn-Của, Vũ-như-Hội, đội hạng ba.

Lên đội hạng ba :

M. Nguyễn-đức-Lưu, đội hạng tư.

Lên đội hạng tư :

MM. Lê-văn-Chà, Nguyễn-văn-Ky, đội hạng năm.

Ai ơi có chí làm giàu,
Dịp may rứt tới mất mau hỡi ai.
Đem tiền mua phiếu kẻo hoài,
May ra được vạn một mai nên giàu.
Cách hay xin ngỏ cùng nhau.

Hội Ích-hữu thư xã có lời kính cáo cùng các ngài cổ đông. — Hội Ích-hữu-thư-xã có lời kính cáo để các ngài cổ-đông biết rằng đến ngày 19 Février 1922 tức là ngày 23 tháng giêng Annam sẽ họp Đại hội-đồng các cổ-đông.

Xin mời các ngài ngày hôm ấy đúng 14 giờ quá bộ đến nhà hội quán số 18 phố Mê-vỹ dự hội. Những khoản dự bàn là :

1o Gợi thêm vốn ;
2o Mua nhà in ;
Ngài nào không thể đến dự hội được thì xin gửi giấy ủy-quyền về cho Ích-hữu-thư-xã.

Đấu-xảo Marseille. — Xem trong số các đại-biểu của Hội-đồng Tư-vấn đi Đấu-xảo Marseille thì thấy ông Nguyễn-hữu-Tiếp nghị-viên tỉnh Vĩnh yên, hàn-lâm-viện... (viện gì không nhỏ) được cái danh dự đứng vào hàng trứ nhì. Khá khen thay cho ông Tiếp, chứ như số của hội-đồng công cử trong kỳ Octobre năm ngoái thì ông đội số, thế mà nay thấy ông vọt lên đến bực thứ nhì ! thứ nhì thì ý hẳn là ông có một cái tài khác thường vậy. Vì sự họp-thức của ông chăng ? Vì khoa ngôn-ngữ của ông chăng ? Điều đó tưởng cũng chưa dễ đã đoán biết được ! Nhưng nếu có phải là vì cái tài ngôn-ngữ của ông xưa nay mà ông được cái danh-dự lớn ấy thì mong rằng khi bước chân đến quí địa là thành Marseille, ông sẽ biết đem cái tài ấy ra mà ứng đối với các quí quan cho được đẹp mặt Nghị-viện đôi chút.

T.V.T.

Muốn hỏi ý-kiến các bạn độc giả. — Xin cỏ lời bé-cáo để các độc-giả biết rằng : Ông Đỗ-Mục định dịch bộ tiểu thuyết « *Tái-sinh-duyên* » là sự-tích *Mạnh-lệ-quân*. Tà một người nữ-sĩ có nhan-sắc, có học-vấn, mà lại giữ được đủ trung hiếu tiết nghĩa. Sau ăn mặc giả trai, thi đỗ trạng-nguyên, làm đến tể-tướng, thật là một bộ tiểu-thuyết rất lý-thú trong các pho tiểu-thuyết tầu. Bộ tiểu-thuyết này in ra từng tập,lựa theo một kiểu sách nào cho tay cầm vừa tiện. Ngài nào muốn mua,xin viết thư ngay cho ông Đỗ-Mục Trung-Bắc Tân-Văn Hanoi, để khi in được tập nào, sẽ lần-lượt mà gửi tiếp theo. Vì muốn biết trước số người mua bao nhiêu, để liệu ấn-hành, kẻo nửa chừng mà các ngài đòi mua, nhiều khi không đủ sách bán. Hễ được nhiều Ngài viết thư về, sẽ bắt đầu dịch ngay.

Cần một người vú dỡ trẻ con (bonne) biết ít nhiều tiếng tây — Ẩu bận sạch sẽ — Lương cao —

Hỏi tại bản-quán 3213

Cất dám ông phán Thanh. — Ông Ng-mạnh-Thanh, thộng-phán tòa Sơ-thẩm Hanoi tạ thế đêm hôm thứ bảy, đến chiều hôm thứ hai hồi 4 giờ thì rước linh cữu từ nhà tang ở phố hàng Quạt số nhà 13, ra tàng tại nghĩa-địa của hội Nam-kỳ tương-tế.

Khi sắp bị huyệt thì M. Paul Thiêng là ủy viên hội Nam-kỳ-tương-tế có đọc một bài điếu-văn, kể sự trạng và đức tính ông phán Thanh. Đoạn rồi đến M. Đại thay mặt hội Bắc-kỳ Quảng-thiện và M. Quê thay mặt anh em đồng sự mỗi ông trần thuyết mấy lời vẫn tắt kể sự trạng lúc sinh tiền ông phán Thanh.

Ông Phán Thanh năm nay mới 35 tuổi, tòng sự nhà nước đã được 12 năm, là một người rất thuần-cần và khiêm tốn, các bạn hữu đều có lòng vị nể, nên khi cất đám, tay trời mưa lâm lội mà các thân-bằng cố-hữu đi đưa đông lắm, ai cũng ngậm ngùi thương tiếc.

Vậy xin cỏ lời viếng ông phán Thanh và chia buồn cùng quý quyến.

Tiền tuất-quỹ. — Mme Hà-thị-Kéo là vợ góa của M. Huỳnh-công-Oanh, thư-ký thượng-hạng hạng nhất ngạch Công-chính được 17an tiền tuất-qua, kể từ ngày 18 Juin 1921 là hôm sau ngày chồng mất. Số tiền ấy mỗi năm định là 67 đồng.

Mme Ng.-thị-Chân là vợ góa của M. Du-văn-Giang là ký-lục hạng nhất ngạch tòa Sứ Bắc-kỳ được 17nh tiền tuất-quả kể từ ngày 12 Août 1921 là hôm sau ngày chồng mất. Số tiền ấy mỗi năm định là 64 đồng.

Hưu-trí. — M. Đoàn-Trí ký-lục thượng hạng hạng nhì ngạch tòa sứ Trung-kỳ được tiền hưu-bổng kể từ ngày 1er Janvier 1922. Số tiền hưu-bổng mỗi năm định là 210 đồng.

M. Phạm - hữu - Hoán, huấn đạo hạng nhất tỉnh Sơn-tây được về hưu trí kể từ ngày 1er Février 1922. Số tiền hưu-bổng ấy mỗi năm được là 48 đồng.

M. Chu văn-Bái, thừa-phái hạng nhì tỉnh Tuyên-quang được về hưu trí kể từ ngày 1er Février 1922. Số tiền ấy mỗi năm định là 63 đồng.

Ngạch khán hộ — Cô Đinh-thị-Lạc là khán hộ hạng tư tại nhà thương Phủ-lỗ (tỉnh Phúc yên) được nghỉ để một tháng tính cả lương.

Cô Đào-thị-Vi khán hộ hạng tư đi Thái nguyên mà chưa đi, nay lại xin từ chức kể từ ngày 21 Janvier 1922.

Sở Canh nông. — M. Bùi-khắc-Thái cán sự hạng năm ngạch canh-nông phải cách chức kể từ ngày 31 Décembre 1921

Sở Mật thám. — Các thầy mật thám tập sự Ng hữu-Sinh tức Kiện và Ng-đình-Khiêm được thăng mật thám hạng ba kể từ ngày 16 Janvier 1922 là ngày hết hạn tập sự hai năm.

CẦN NGƯỜI LÀM VIỆC

Sở Chiếu-bóng (Service cinématographique) ở phủ Toàn-quyền cần một người vận máy xe 6-tô thực giỏi. Xe máy hiệu « Pengeot » 24/30.

Ai có bằng thì đến mà xin. Lương sẽ định theo công-việc làm. 3210

Tòa Thượng-thẩm — Sáng hôm nay, tòa Thượng thẩm xử những việc sau này :

Vị chuyện đàn bà mà mất lòng nhau. — Thầy Mậu là thư ký phủ Khâm-sứ ở tỉnh Vientiane (Ai-lao) thuê nhà thầy Phúc làm ký về số Lục lộ. Một hôm vợ thầy Phúc thấy vợ thầy Mậu hái trộm mấy quả cau. liền chửi rủa rồi. Sau vợ thầy Mậu ra lời, vì thế hai bên cãi nhau rầm rĩ cả lên. Thầy Phúc và thầy Mậu ra bênh vợ cũng lại cãi nhau rồi đánh nhau. Thầy Phúc cầm gậy đánh thầy Mậu bị thương.

Tòa án Trùng-trị Vientiane phạt thầy Đỗ-mai Phúc 25 quan,

Tòa Thượng-thẩm giảm phạt cho thầy Phúc xuống 16 quan nhưng cho án treo.

Đáy tờ bất lương. — Tên Vũ-văn-Khiêm tức Cang,nhận cứa chủ 5 đồng chở thuyền đi mua than. Sau tên Khiêm cầm thuyền một chỗ thầy tiền cất thẳng đem tiêu hết. Mãi sau sở Mật thám bắt được tên ấy nằm dấu hè xó chợ mà lại đeo thẻ căn cước khác, và lại từ khi tên ấy bỏ chủ đi thì chỉ đong dài không chịu làm nghề gì cả.

Tòa án Trùng-trị Haiphong phạt tên Vũ-văn-Khiêm 3 tháng tù.

Quan Chưởng lý thấy phạt hãy còn nhẹ chống án và xin phạt nặng hơn. Tòa Thượng-thẩm tăng tội tên ấy lên 5 tháng.

Án trộm. — Tên Lê-văn Phác tức Cần làm nghề vận máy ô-tô. Một hôm bắt được tên ấy vào buồng trọ của M. Sauvage chực ăn trộm. Mà tên ấy đã can án nhiều lần rồi Tòa án Trùng-trị Hanoi phạt tên Lê-văn-Phác 1 năm tù.

Tòa Thượng thẩm y-án.

Bán đấu giá. — Sáng hôm qua tại hiệu Man-Foc ở phố hàng Đường đã bán đấu giá những hàng hóa của hiệu ấy bị tịch biên vì vỡ nợ. Nhưng người đến mua đấu giá nhiều lắm.

Dịch trâu-bò. — Huyện Tiên-du lân tiếc-ninh có bệnh dịch trâu-bò. vậy phải theo các thể lệ do quan Thống-sứ đã định về cách phòng giữ.

(Xem trong thứ ba, cột thứ bảy)

N° 10

TRÀ-HOA-NỮ

(La Dame aux Camélias)

Tuồng-nghề : ALEXANDRE DUMAS FILS

Dịch-giả : Nguyễn-Hải

Các-nương mỉm cười mà rằng :

— À ! Em nhớ ra rồi ! Không phải là ông dọ-dẩng, đó là em có tình hay trông ghẹo đó thôi, bây giờ em cũng vẫn còn hơi có tình ấy, nhưng may được cái kém xưa nhiều. Ông-anh bỏ quá cho em nhé !

Nàng giữ tay ra cho tôi, tôi bèn nắng lấy mà hôn. Nàng lại nói :

— Phải. Ông anh thử xem, em phải cái thói xấu, hễ mới thấy người nào lần đầu là ý như kiểm cách làm cho người ta luống cuống. Như thế thật là dở lắm. Thầy thuốc của em nói là tại em có tính nóng và hay đau ốm luôn : xin ông anh nấy tin ông thầy thuốc của em cho.

— Nhưng tôi coi bà mạnh giỏi lắm.

— Ô ! trước tôi đau nặng lắm.

— Tôi cũng được biết.

— Ai bảo mà ông biết thế ?

— Sự đó ai cũng biết, tôi thường lại hỏi thăm bệnh-tình bà chị, ngbe tin bà chị khỏi, tôi rất vui lòng.

— Nhưng sao em không thấy thiếp của ông ?

— Tôi có để thiếp lại đâu mà thấy.

— Vậy ra người thiếu-niên ngày nào cũng đến hỏi thăm em trong lúc em đau, mà không nói tên bạo giờ, chính là ông anh đó ?

— Thưa, phải.

— Nếu vậy thì ông đã quá rộng lòng, ông thật là người đại độ.

Nàng đưa mắt nhìn tôi. Cái nhìn ấy là một cái nhìn rất có ý-vị của khách thuyền-quyên đã biết bụng anh hàng mà có lòng mến phục vậy. *Các-nương* quay lại nói với *đo N . . .* bà-tước :

— Quan lớn hầu không làm được điều ấy.

Bá-tước đáp :

— Tôi mới biết bà được hai tháng nay.

— Thế mà ông đây mới quen tôi chưa đầy năm phút. Cỏ phải quan lớn chỉ trả lời những câu vô vị thôi không !

Bọn nhi-nữ họ xử thật là độc-địa với những người họ không yêu mến. Bá-tước nghe nói, thẹn đỏ mặt, chỉ còn biết cắn môi. Tôi nghĩ cũng thương-hại cho ông bá-tước. Vì tôi xem như ông bá-tước ấy cũng say đắm như tôi, mà trước mặt hai người khách lạ, cái cách thực thà cay nghiệt của *Các-nương* làm cho bá-tước thật phải đau lòng. Tôi mới kiếm chuyện khác mà nói lảng đi :

— Khi chúng tôi vào đây, bà đang rạo đàn ; xin bà cứ coi tôi như chỗ bạn cũ mà rạo đi cho.

Các-nương vứt mình xuống chiếc trắng kỷ, ra hiệu cho chúng tôi cùng ngồi, mà đáp rằng :

— Ô ! ông *Ngạc-tôn* đã biết cái lối nhạc của tôi đó. Tôi ngỡ một mình với bá-tước thì hay, nhưng tôi không muốn để hai ông phải chịu cái tội ấy.

Ông *đo N...* mỉm cười, cỏ làm cho cái mỉm cười ấy hóa ra cái mỉm cười sành-sỏi mà rằng :

— Vậy ra bà chỉ ưa cho một mình tôi được nghe ?

— Quan lớn trách em thế chẳng hóa ra không phải lắm, em chỉ còn ưa được cỏ một điều ấy thôi đó.

Từ đó bá-tước đành phải ngậm tăm nghỉ cũng đáng thương. Bá-tước đưa mắt cho *Các-nương* như muốn lạy van nàng. *Các-nương* lại nói :

— Nay, chị *Bay-đăng*, tôi nhờ chị làm cái ấy, chị đã làm chưa ?

— Đã.

— Được, để lát nữa chị nói cho tôi nghe. Chúng ta cần phải nói chuyện với nhau, trước khi tôi nói với chị điều này, chị đừng về vội nhé !

Tôi mới nói rằng :

— Hẫn chàng tôi ở đây có điều bất tiện. Bây giờ tôi đã được đến trình diện với bà lần thứ hai để bà quên cho lần thứ nhất, thì *Ngạc-tôn* với tôi cũng xin vô phép bà.

— Không, không, có phải vì các ông mà em nói thế đâu. Xin mời các ông hãy nán lại chơi với em đã.

Bá-tước mỡ một cái đồng hồ cực đẹp, vừa xem giờ vừa nói :

— Đến giờ rồi, tôi phải ra hội-quán.

Các-nương không nói gì cả. Bá-tước mới từ cái lò sưởi đi đến chỗ nàng ngồi :

— Chào bà.

Các-nương đứng ngay dậy đáp lễ :

— Chào bá-tước,đại-nhân. Thế nào, ngài đã về rồi kia ?

— Vâng, tôi sợ làm bận cho bà.

— Hôm nay quan-lớn cũng không làm bận cho em hơn những hôm khác chứ sao. Chẳng hay bao giờ em lại được gặp quan lớn ?

— Tôi xin lũy lượng bà.

— Nếu vậy, em xin chào quan lớn !

Độc ác thật, độc ác đến thế là cùng. May thay bá-tước lại là con nhà gia-thế, có giáo dục, lại thêm tính nết thuần-hòa. *Các-nương* giơ tay ra một cách ẻo-lả, bá tước cũng nâng lấy mà hôn, trước khi ra, còn chào chúng tôi rất lễ phép. Khi qua cửa, bá-tước lại đưa mắt nhìn mụ *Bay-đăng*. Mụ nọ xo vai như muốn nói :

— Thì ai biết làm thế nào được nữa. Tôi làm như thế đã là hết sức.

Các nương gọi :

— *Na-ninh* ! Soi đèn cho bá-tước đại-nhân.

Chúng tôi nghe thấy tiếng mở cửa rồi nghe thấy đóng lại. *Các - nương* đưa bá-tước ra khỏi thì trở vào mà nói to rằng :

— Thế là rảnh nợ. Nó làm cho tôi rõ phát điên cả người.

Bay-đăng nói :

— Em này, em thật là tệ-độc với hắn quá, mà hắn thì từ tế với em và chiều chuộng em không biết đường nào. Kia trên lò sưởi kia lại một cái đồng hồ quế quít của hắn cho em, chỉ chắc hắn mua mất một nghìn *ê cưu* là ít.

Bỗi mụ *Bay-đăng* đứng bên lò sưởi, cứ lần mẫn mó mấy cái đồng hồ ấy, ngắm đi ngắm lại ra dáng thèm thuồng. *Các-nương* ngồi vào bàn đàn mà rằng :

— Chị ạ, khi tôi cần những của nó cho tôi với những lời nó nói với tôi, thì tôi nghĩ tôi cho nó đến thăm tôi như thế cũng còn là rẻ đấy.

— Tội nghiệp hẫn say mê em thật.

— Nếu tôi cứ phải nghe hết cả những người say mê tôi, thì đỉ thường tôi không có lúc nào mà ăn bữa tối.

Các-nương nói vậy rồi tay bấm phím đàn, quay mình lại nói với chúng tôi :

— Hai ông, bà *Bay-đăng*, có xơi gì chăng ? Tôi muốn sửng một chén rượu nóng.

Mụ *Bay-đăng* nói :

— Cỏn tôi thì tôi ăn một miếng thịt gà. Ta ăn đi tôi chớ !

Ngạc-tôn nói :

— Phải đấy, ta đi ăn bữa tối.

— Không, ăn cả ở đây,

Các-nương bèn bấm chuông gọi *Na-ninh* :

— Bảo nó đi lấy đồ ăn.

— Thưa bà xơi những gì ?

— Muốn gì cũng được, nhưng phải lấy ngay, lấy ngay đi.

Na-ninh đi ra. *Các-nương* nhảy nhót lên như một đứa trẻ con mà rằng :

— Phải đấy, ta ăn bữa tối. Cái thằng bá-tước ngốc ấy thật là khó chịu !

Tôi càng trông thấy người đàn bà ấy bao nhiêu, tôi lại càng như ngây như dại.

(Còn nữa)

寶 NAM-BẢO 南

16, Phố hàng Bảo, Hanoi

Bạn-hiệu làm đồ vàng bạc đá cẩn kiểu, trông rất nhã nhặn, bợp thời-nghi.

Có vẽ tiếng Anh-thinh L-ng-an giấy đưa thế-ngữ, kim tiền và kim-khánh (kiểu Kinh và kiểu Bắc.)

Có các thứ mặt-đá thực cổ làm nhẫn.

Có giờ cũng làm vàng đồng tuổi, đồng cân và đồng toàn bạc nén.

Muốn hỏi chắc-chắn, cứt lấy sự tin-cẩn làm gốc.

Các giờ công có chiếu tay thợ thực giỏi để làm hàng bán cho qui-khách muốn đặt lối riêng.

Bản-hiệu mới có lịch 1922 ở Pháp gửi sang để tặng các qui-khách đến mua hàng.

3042

CÁC CUỘC ĐI XEM

SĂN-NHIÊN

Bán về chục

Bản hội có bán về chục các hàng mỗi một đồng bạc trừ được ba hào. Qui khách đồng bà nào muốn dùng xin cứ lại những hiệu nào mà mua :

ÍCH-KỶ, 88 phố hàng Giấy

HÒA-PHONG, 12 phố hàng Mã-mây

NGUYỄN-THỊNH, 48 phố hàng Gai

Tối thứ ba

THI KIỂM VI MÔI

Ông đồ dốt gặp phải học trò dốt, làm sự buồn cười. Có vai Mọi hay lắm.

Tối thứ tư :

QUAN ÂM THỊ KÍNH

Tối thứ năm :

LONG MÔN XUẤT HỔ

Có xem tích nay mới biết Nhân-Qui là người sức khoẻ xưa nay ít có.

CINÉMA PALACE

(Nhà chiếu-bóng lớn phố Paul-Bert)

Tuần lễ thứ tư 8 đến thứ ba 14 Février 1922

Ba buổi ban ngày thứ năm và chủ nhật chớp từ 5 giờ chiều, thứ bảy chớp 5 h. 30

CHƯƠNG-TRÌNH

THỜI-SỰ « ÉCLAIR »

Các việc lớn trong thế giới

FAN-FAN

Đoạn thứ 1, 2, 3, 4 và 5

Trích ở trong « THIÊN PHƯƠNG DẠ ĐÀM » giải cả thảy 5 đoạn. Cảnh rất đẹp của M. Bernard Mac Couvelle soạn.

Những sự đáng trở điều mặc áo lối Nhật-Bản rất là sang trọng

NHỮNG CỦA CẢI CỖ BỎ

Hài kịch rất lý-thú chia làm hai đoạn

Tuần lễ sau sẽ chiếu tích :

SỰ GIAN-NAN CỦA SỐ PHẬN

KÍNH-CÁO

Xin các qui-khách bằng lòng chịu đợi một tí lâu nữa rồi bản-quán mới có thể chớp được hồi thứ 11 và 12 tích « NGƯỜI BA MẶT » : song xin cứ chắc cho rằng : bao giờ có thể chớp được thì bản-quán sẽ chớp ngay. Vậy có lời để các qui khách lượng tình.

NHÀ-ĐỂ HÀNG-ĐỒNG

74, Phố Hàng Đồng, Hanoi

Nhà Bào chế Docteur PAUCOT có 40 buồng sạch sẽ, lính mạc, đèn máy, đồ dùng như phòng khách ở-tên, có người hầu hạ nước nôi, giặt giũ, và phát áo lợt lòng, sữa, chai nước nóng chè và cà fê, có xiếm.

Sự trông nom lại có hai bà Sages-femmes để tiếp chước rồi là bà Phạm-thị-Lý và bà Ng-thị-Yến ở bản trong Nhà-Đẻ hàng Đồng để đỡ đẻ và tiếp đãi các bà, mà tối ngày nào cũng lên thấm hết mạch khai đơn cũng không lấy tiền. Bà nào muốn tiện mời về đẻ ở nhà cũng được.

Ai bằng huyết, tiểu tiện, huyết bạch, kiểm hoi, muốn chữa đẻ vào chữa cũng được (chữa riêng). Xin mời lại xem và hỏi cách thức.

Mỗi bà một buồng, 10 ngày. 10$00
Mỗi bà một buồng, 10 ngày. 15.00
Mỗi bà hai buồng, 10 ngày. 20.00

Ra vào tự do

3057

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Cuộc đua ngựa. — Cuộc đua ngựa ở Cercle Sportif Haiphonnais chiều chủ nhật 5 Février kém vui mất một chút là bởi vì trời mưa ướt át, đường lối lộ lầm, nên có nhiều người ngại không lại thưởng giám. Tính cả số Tây Nam không đầy năm trăm người tới xem thì đủ biết thiên hạ phiền nỗi lắm giấy và tốn tiền xe vậy.

Đúng hai giờ thì những người đi xem đã lần lượt đến; phường nhạc khổ đỏ bắt đầu trỗ khúc và những nhà có ngựa thì cũng sửa soạn ngựa chạy. Mãi hai giờ mười lăm quan Bốc-lý Dupuy và các qui-quan khác mới tới đông đủ thì bấy giờ mới bắt đầu thi.

Vòng trước nhất chạy 1200 thước cho những ngựa tập của ai đem lại thì cũng được, không cần phải kén chọn gì cả và trường đua cho vào không lấy tiền, giải nhất hai chục, giải nhì 10 đồng và giải ba 5 đồng. Vòng này có năm con chạy.

Vòng thứ hai chạy 1200 thước, vòng thứ ba 1400, và vòng thứ tư 1800 cho những ngựa của ông Roché, Cyrnos, Pélissier, Huy-sinh, Tạ-đình-Liên, Bác-Viện, Bắc-Giang và Des As. Mỗi vòng giải thưởng cũng như nhau, nhất 100 đồng, nhì 20 đồng và tiền vào cửa phải là 5 đồng và 3 đồng.

Người đánh cuộc cũng khá đông mà nhất là người Nam mình, cả dân ông lẫn đàn-bà, xem ra hăm mua vé lắm.

HOÀI-ĐỨC

Tinh thần-ái dân đối với quan — Người ta không phải là gỗ đá thì phải có tình, cho nên lúc họp thì vui, khi biệt thì nhớ, cũng là thường tình người ta.

Quan phủ Vũ-huy-Trực trong lị ở phủ Hoài ta đã 5 năm nay, bấy giờ được thăng ấn-sát Hưng-yên, khi sắp đăng trình, có họp thân hào trong hạt mà làm một tiệc mỗ thượng hồi, khi dự tiệc cũng có năm bảy mươi người, cải cảm tình của thân-giới, hảo-giới đối với quan thế nào tôi cũng không dám biết, nhưng cứ như cái cảm tình của làng Thượng-cát tôi đối với quan thì khi giã biệt quan cầm hoài còn không khăng khăng khít khít vấn vấn vương vương mà không quên được, là dân chúng tôi, khi Đại-cát cướp lúa thì nghe báo đi ngay, đêm hôm cũng chẳng ngại; khi Hạc-trì tranh cối thì ân đồ chia giới, mưa tối cũng chẳng từ, việc công ích thời tư bẩm cho, người ngoan ngoãn thì trừng-trị cho. Ấy tài mẫn cán, dạ công bình quan đối với dân chúng tôi còn ở tai mắt người ta mà khá ghi khá nhớ, tôi chắc rằng công việc cải lương là ngài đỡ đầu cho các xã, cũng còn nhiều làng, tưởng không một mình làng tôi vậy, nay ngài thăng thuyền, chúng tôi không biết lấy gì mà tiễn tặng, vậy có mấy nhời đăng trên báo để tỏ tình thân ái về phần dân đối với quan.

Nguồn cơn xin nhớ giòng Liêm-thấy.
Bia miệng còn truyền bến Nhị-tàn.
Thượng-cát xã chánh hương-hội,
Cát-thanh lại cảo

SƠN-TÂY

Cướp. — Hôm 4 Février, chưa đến bảy giờ tối, có ba thằng gian đỗ vào nhà bà cả Cát bán thuốc lào ở phố Mỹ-hộ, ba thằng cầm ba con dao, dọa chủ nhân lấy mất một cái trâp đa dụng tiền bán hàng, rồi tháo ra đồng sau chạy thoát cả.

Chẳng những quân ấy không phải thốt nhiên mà vào ăn cướp thế, chúng tất có rình ở cửa vài ba hôm, thế mà không ai biết, vì hàng phố tối lắm, đèn mãi không thấy phu đi thắp đèn, có khi đến quá tám giờ mới thấy ngó một ngọn đèn con. Ước ao rằng từ rầy trở đi, hàng phố sẽ có đèn ngay từ chập tối và nhà-nước tất không thiếu gì dầu hỏa thì đèn phải vặn cho đủ sáng, trước là ích cho sự tuần phòng, sau là tiện cho người đi lại.

PHÙ-LÝ

Việc làm bạo gia. — Ngày 13 tháng Décembre 1921, tòa Nam-án đã xét việc lũ tên Dụng là tên Ngũ, tên Lịch tên Sự người xã Ngô-khê là những người làm bạo giả mà bắn bảo đã đăng trong số báo ngày 27 Septembre 1921.

Quan tòa nói rằng đã lâu nay vẫn được tin có mấy người ở Nghệ lẫn lút ở ngoài Bắc mà về vùng nhà quê đi dúc bạc giả, mà lũ ấy đi đến làng nào thời lại rủ thêm một vài người ở trong làng đi làm « cô-mời » !

Xét đến những lời cung-khai của vợ chồng tên Dụng và tên Ngũ, tên Lịch, tên Sự ở huyện Đệ lên thời quả thực tên Dụng là đứa thủ phạm đi đúc bạc giả, mà lũ tên Ngũ, tên Lịch, tên Sự là những đứa đưa đường chỉ nẻo và có ý xếp sòng ăn mảnh với tên Dụng.

Tòa sử hai vợ chồng tên Dụng phải khổ sai 5 năm, còn lũ tên Ngũ, tên Lịch, tên Sự thời giao cho lý-dịch xã Ngô-khê quản thực lấy ba tên ấy.

Trần-trọng-Trình lai cảo

Bứa ở bất lương. — Đêm hôm thứ sáu, tên Nhi, quản xã Đại-lĩnh huyện Duy-tiên, làm bếp cho M. Tổ, lục-sự tòa án Hà-nam, nhà ở phố Giốc-bóp, đang đêm lẻn vào buồng, bẻ cái vòng vàng của con chủ nhà. May nhà chủ biết bắt ngay được đứa đầy tớ bất lương ấy, song đến gần sáng thì nó lại trốn mất. Quan sở-tại đã đến khám biên và tư giấy đi nã trốc.

Khánh-thành trường Pháp-Việt huyện Duy-tiên. — Hồi 9 giờ sáng ngày chủ-nhật 5 Février huyện Duy-tiên đã làm lễ khánh-thành trường Pháp-Việt. Nguyên nhà trường này khởi công đã ngót hai năm nay, song hồi đầu có một chuyện rắc rối, phải đình lại, nên nay mới xong. Nhà trường có hai lớp, rộng rãi mát mẻ, vì trí cũng thương hường đều hợp cách vệ-sinh, kiểu mẫu lại đúng theo quy thức của Học-chánh. Nhà trường đã có hai thầy giáo, sĩ-số có đến ngoại năm mươi. Quan tại-lý và qui phu-nhân, quan Tuần, quan Án, các ông phán ông giáo đến dự lễ khánh-thành đông vui lắm.

Khi các quan đi xem trường xong, thì quan huyện mới các quan vào an tọa ở phòng giữa. Quan huyện có đọc một bài diễn-văn, kể đó quan Tuần cũng ứng khẩu nói mấy lời chúc mừng nhà trường, rồi ngài lại khuyên bảo các nam nữ học-sinh mấy lời.

Kế đó quan Đại-lý cũng đứng lên nói mấy câu chúc cho nhà trường, đại-ý ngài nói : mới vài năm nay khi ngài mới về trọng trấn tỉnh này, thì trong tỉnh mới có một nhà trường Pháp-Việ mà thôi, trong vòng hai năm trời, mà trường Bình-lục khánh-thành, rồi trường Kim-bảng, trường Trà châu, nay lại đến trường Duy-tiên, thế là huyện nào cũng đã có nhà trường cả. Như vậy ngài rất lấy làm vui mừng, mà ngài lại ước rằng sau này các lũng các xã, mà lần lượt lập được trường cho con em học tập thì tiền-đồ học-vấn ở tỉnh nhà chắc sẽ có một cái kết quả rực rỡ vậy. Quan Đại-lý nói dứt lời, thì cử tọa lại vỗ tay một hồi lâu. Đoạn rồi các quan vào thực rượu sâm-banh, mãi đến quá 11 giờ mới tan tiệc

Đã thấy rồi. — Việc đứa cháu trai thấy đội Bài lục mất mà đã nói trong số báo 4 Février mới rồi, thì nay nghe tin đã tìm thấy, không phải là bị mẹ mìn bắt nguyên là thằng bé ấy nhà quê lên tỉnh chơi, nhớ nhà tìm đường về, chẳng may lạc lối, may lại gặp một bà lão ở Bình lục, thấy đứa bé lẻng thẻng đi một mình thì bế về nhà, rồi báo tin cho người nhà xuống nhận. Người nhà được tin, đã đến đem đứa bé ấy về và cám ơn bà lão hảo-tâm ấy,

Ai không mua vé Quốc trái là để hối-hận về sau. Thấy người đi trúng số được tiền, mình không được, của vào tay người, ấy mới xót-xa.

VIỆC KINH-ĐÔ

Ngày Tết ở Kinh đô. — Năm nhâm-tuất Hoàng hiệu thứ bảy ở Kinh-đô trong ba ngày tết có lẽ nghỉ long trọng và cảnh-tượng thái-bình : Từ chiều hôm 30 tháng chạp thời ở Kỳ-đài nổ súng làm lễ thượng-tiêu, từ trong Đại-nội cho đến khắp cùng cả các nơi đều sửa-soạn đèn-nến để rước ngày xuân mới. Hoàng-thượng sắc ba Cơ-mật viện đình-thần cùng-đệ phẩm-vật tiết-lễ cùng nhã-nhạc bát-âm đến phủ Khâm-sứ để biểu quan Khâm-sứ. Khi tiếp lễ ấy tại phủ Khâm-sứ có đủ các quan thủ hiến các tòa sở đã tiếp nhận lễ vật một cách rất long-trọng oai-nghi.

— Sáng ngày mồng một, Hoàng-thượng thiết-triều tại điện Thái-hòa. Văn võ bá quan bái khánh, cùng khi ấy có quan Khâm-sứ cùng các quan Thủ-hiến đến dọc chúc văn để chúc mừng Hoàng-thượng và Lưỡng-cung. — Khi bãi triều, Hoàng thượng lại suất văn võ bá quan đến bái khánh ở Lưỡng-cung. — Các tôn lăng miếu điện trong ba hôm ngày tết đều có đàng lễ phẩm tế hưởng rất long trọng. Ấy là cái đại lược ba hôm ngày tết ở trong Đại-nội ; còn như ngoài dân gian thời năm nay trong mấy hôm ngày xuân có lắm về thái bình mà khí trời lại im mát tạnh ráo, cho nên ở các lối đường trong thành phố người du xuân đi lại như là dệt gấm chen hoa, các rạp hát đêm ngày chẳng khi nào ngớt tiếng trống, mà tiếng pháo cũng ít khi vắng nghe. Các miền nhà quê lụy là nơi cùng thôn cực hạng mặc dù mà cũng vẫn thấy cái vẻ ăn chơi vui thú, so lại với các năm xưa có khác, xem thế thời biết năm nay cảnh tượng thái bình đã thật là nên mừng rỡ lắm vậy.

Cờ bạc năm mới. — Cờ bạc năm mới tiếng ấy xuất xứ từ đâu mà trong mấy ngày xuân nẫy đi thấy lắm kẻ cháo nhau bằng bốn chữ cờ bạc năm mới, những kẻ ấy hoặc quân là áo gấm, dây ba đủ ngỗ, khi trà rượu khi ngựa xe, hoặc quần vận áo ôm, đói cơm khát nước, khi điếm đàng khi trộm cắp, cũng đều vì tiếng cháo ấy mà ra cả, mà những kẻ ấy ở hạng người nào cũng có từ nay sắp lui ; có khi cũng vì cái cờ bạc năm mới mà khiến cho những người phong lưu giàu có lắm khi phải hóa nên kẻ thất bại bần cùng, mà lắm lúc những đứa bần tiện cũng nhờ lại hóa ra phong lưu phú túc, thật nên ghê lắm vậy.

VIỆC TRUNG-KỲ

TOURANE

Tiếng pháo năm nay. — Tết năm ngoái ít nghe tiếng pháo, tưởng là người ta đã tỉnh ngộ sự đốt pháo là vô ích ma bỏ lâu đi, nhưng xét ra cho kỹ thì chắc rằng không phải như vậy, chẳng qua cái tết năm ngoái dân sự không được no đủ, không sẵn tiền mua pháo, nên bất-đắc-dĩ phải nhịn pháo đó thôi, chứ kỳ thực phần nhiều người lấy làm thèm thuồng khao-khát lắm. Cho nên năm nay cố tỉnh mua pháo lại để đốt bù vào năm ngoái cho được thỏa thuê.

Đến tết năm nay, tự hôm 23 đổ hãi đâu nghe lốp đốp ; qua đến tối 30 chỉ hậu thì thật là không lúc nào ngớt tiếng pháo, chẳng hay rằng cái số tiền ấy vì mọi chủ-nghĩa mơ tưởng hão kia đã xo ra xác, nát ra tro, tan ra khói, mà tổn hại đến ngần nào !

Lạ sao năm nay người ta đốt pháo nhiều như thế mà chưa ai được gặp vận đỏ đầu năm như mấy ngày tết năm ngoái ; có lẽ bởi trận mưa khuya mồng một đã rước dịu bớt mái tranh khô, hay là cái hóa-dực năm nay kém vượng đi, cho nên mấy hôm mồng hai, mồng ba, cũng vẫn nắng tanh như thường, pháo vẫn nổ như bắp rang, xác pháo vẫn bay như bươm bướm, mà chưa nghe nơi nào đẹp mỏ là làng, mãi cho đến ngày mồng bốn mới có một nhà là . . . . mà họ nói rằng không phải tại đốt pháo.

Nghe đâu trong năm có một chuyến tàu đến khi trễ chưa kịp bán hết pháo, hay là có một chuyến tàu chở pháo không đến kịp tết, mà tiếng pháo còn kêu như thế, cứ nghe tiếng pháo cũng đủ biết cái tết năm nay vui vẻ là dường nào.

PRIOR

Rượu sâm-banh tột lắm

Nó là Vua các thứ rượu có bọt, mà lại là một thứ rượu có bọt của Vua dùng.

Société Française des Vins Mousseux Naturels

Ông A. BECK, làm Đại-lý ở Hanoi.

Phàm các nhà có bán đồ ăn uống đi có lĩnh bán thức rượu này.

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui-khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỡ mà lầm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho về sau các ngài tìm rằng đã có lăng chữ-ký đến bản hiệu thì xin nhận rõ :

« Nhà Bán-thuốc Ed. Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54 Hanoi,

Nay kính,
Ed. Montès.

MỜI KẺ PHẢI ĐAU

Nay hội nếu người Nam-Việt phải đau ngực, phải ngứ lạnh, phải đau bắt quần mà đi nhiều thuốc không phải đường, hoặc lỡ đi không chữa chữa nhỡ-nhỡ; nay hội những người phải đau hai tai quanh đi kinh niên, hoặc phải đau ở phải ; nay hội nếu người phải chứng lao, nay tới khuyến nếu người nếu chữa ngay đi.

Bệnh đau phải, trước kia tôi đi bắt lỗ một bệnh phổ gớm, vì bệnh ấy là một bệnh truyền tử nhược tiêu. Nghiên-lí ai nếu bệnh ấy thì truyền cho con nối, truyền cho cả một đời người sau nhỡ không sống được hai năm nữa và phần nhiều không sinh đẻ được!

Hỡi tất nói đây quan trọng thế nào các người có biết không ? Nếu có bệnh mà không chữa đi, thì trong 50 năm, hoặc 100 năm nữa giống Nam-Việt tiêu diệt nốt, vì người có bệnh lao thì sinh ra những con cái phần nhiều không sống được. Người có bệnh lao mà có thể sinh con đẻ cái được, thì chỉ sinh con cái yếu ớt, gầy mòn thôi.

Hỡi người Nam Việt, nên các người không muốn giống Nam Việt lao mòn đi, nên các người không muốn giống Nam-Việt tiêu diệt đi, thì chữa bệnh đi mới được.

Vậy cứ viết thư nhu hiệu Bác-chỉ MONTÈS số 54 *Paul-Bert Hanoi* mà hỏi mua một lọ BRONCHOSERUM giá là 9 hào. Sáng và chiều trước khi ăn cơm, thì uống một thìa xúp, uống một lọ, thì thấy khỏe mạnh và bớt đau.

BRONCHOSERUM

Một lọ. . . 0$90

Rượu Tonique Tonkinois vừa bổ, vừa ngon

Giá một chai là . . . . 2$25

DẦU GAN CÁ THU

Một lít. . . . . 15 f. 00

Thuốc chữa bệnh ho rất thần-hiệu (SIROP N)

Một chai. . . . 1$80

Thuốc viên « Pilules Pinck »

Một lọ. . . . . 4 f. 45

Sáu lọ. 24 50

Thuốc bổ huyết « LE PEPTO KOLA ROBIN »

Một lọ . . . . . 11 f. 50

LE SIROP D'HÉMOGLOBINE BYLA

Một lọ . . . . . 12 f. 00

CACHETS ANTIGRIPPES

Trị bệnh sốt dịch : như bệnh *grippe* bệnh cảm, về mùa nào thường hay, hại người chết là bệnh grippe, nhiễm, người phải chết trong vài ngày thì chết.

Ai có người phải bệnh ấy nên đến bản-hiệu mua 3 viên thuốc *antigrippes*. Thuốc này rất thần hiệu đã công vô số người ai cũng biết thừa.

Giá bán mỗi viên một hào

Cách dùng : cách 3 giờ đồng-hồ nắng một viên rồi uống nước rõ nóng, đắp chăn cho ra mồ hôi. Hễ càng ra được nhiều mồ hôi càng mau khỏi, nếu muốn cho chóng ra mồ hôi thì uống rõ nhiều nước nóng và ở người cho nóng đều (độ chỉ trong 24 giờ là khỏi.

Bào chế MONTÈS, 54, phố Paul-Bert, Hanoi

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

MÁY NỔI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chắn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đồng khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

3045 MẬU-THỊNH kính cáo.

NHÀ BA MŨI

36 giây nói 328

Nhà ba mũi cho thuê các thứ xe ngựa, Hiệu giồng rằng « M. Tạ-duy-Tư » ở phố Francis Garnier, số 13, Hanoi, mới mua lại của M. Aviat ở phố hàng Vôi, các thứ xe ngựa đẹp, bánh caoutchouc cho thuê đi, hay đám cưới thời Sais mặc quần áo chỉnh-đốn theo lệ lối đám cưới.

Qui-khách muốn thuê, xin mới đến bản-hiệu nhà Ba Mũi, ở phố hàng Long, số 48, (Route Mandarine).

Có đông các thứ xe mới và chữa, và bán yên ngựa đồ xe.

Nay cáo-bạch
Quách-Tử-Thịnh kính cáo.

CHÁNH-PHỦ TOÀN-QUYỀN ĐÔNG-PHÁP

Phát-hành 123.600 trái-phiếu, giá mỗi trái-phiếu là

50 đồng bạc

CÓ RÚT SỐ, TRÚNG ĐƯỢC TIỀN

CHẲNG LÂM LẮM TRONG BA MƯƠI NĂM SẼ HOÀN LẠI HẾT

GIÁ TIỀN PHÁT HÀNH MỖI PHIẾU LÀ 50 ĐỒNG

Cả 123.600 trái-phiếu mỗi năm đều được dự bốn kỳ rút số. Mỗi kỳ rút số có những số được lĩnh tiền như sau này :

Kỳ rút số ngày 1er Juin và ngày 1er Décembre

1 trái-phiếu được hoãn lại bằng	10.000 đồng
1 trái-phiếu được hoàn lại bằng	1.000 đồng
12 trái-phiếu được hoàn lại bằng	500 đồng
1.016 trái-phiếu được hoàn lại bằng	100 đồng

Kỳ rút số ngày 1er Mars và ngày 1er Septembre

4 trái-phiếu được hoàn lại bằng	1.000 đồng
26 trái-phiếu được hoàn lại bằng	500 đồng
1.000 trái-phiếu được hoàn lại bằng	100 đồng

Như vậy mỗi năm cả thảy có 4.120 trái-phiếu được hoàn lại bằng 471.200 đồng bạc mà trong số tiền hoàn lại ấy, có 2 lô là 10.000 đồng, 10 lô là 1.000 đồng.

Kỳ rút số thứ nhất định vào ngày 1er Juin 1922

Những trái-phiếu trúng số, thì ngày hôm 15 tới sau ngày rút số được lĩnh tiền, mà số tiền ấy phải trừ tiền thuế theo như lệ thường còn bao nhiêu thì lĩnh tại các ngân-khố ở Đông-pháp.

Tiền mua trái-phiếu sẽ nhận từ ngày 1er đến ngày 20 Mars 1922 tại tất cả các ngân-khố Đông pháp, tại các phòng giấy bưu-chính cụ thể, và tại tất cả các chi điểm của nhà Đại-pháp Hợi-lý ngân-hàng, không phải mất thêm phí tổn gì cả, mà cũng không có hạn chế số tiền nhận đến bao nhiêu là cùng. Song các sở bưu-chính chỉ được thu số tiền mua phiếu đến bảy ngày là kèm gi i tiền 10 phiếu mà thôi.

Chánh-phủ Toàn-quyền Đông-pháp được quyền giả bớt những số tiền đem đến mua trái-phiếu.

Mua 10 trái-phiếu hay ít hơn 10 trái phiếu thì phải nộp tiền ngay tức số ; còn những số trái-phiếu mua ngoại chi số mười phiếu, thì lúc đến mua phiếu phải nộp một phần chia năm giá tiền, ngoài là mỗi một phiếu phải nộp ngày 10 đồng, còn thiếu lại bao nhiêu thì chậm lắm là lúc nhận giấy trái-đơn nhất định phải nộp nốt.

Những trái đơn nhất định sẽ giao cho các nhà mua phiếu ngay lúc hết hạn mua phiếu và trước ngày rút số kỳ đầu.

THƯƠNG GIỚI TÂN VĂN

Ngày 7 Février 1925

Giá báo

Kho Nhà-nước. 6 f.35
Nhà Ngân-hàng . . . . . 6 . 35

Tàu tới tàu đi

Tàu *Dainy* ở Bordeaux đã chạy sang Đông-Pháp ngày 12 Janvier.

Tàu *André Lebon* ở Marseille đã chạy sang Đông Pháp ngày 16 Janvier.

Tàu *Cap Arcona* mang thư sang Pháp, đến ngày 10 Février, ở Haiphong sẽ chạy.

Thư từ ở Hanoi sẽ đem xuống Haiphong chuyển xe hỏa 20 giờ 7 phút tối mồng 9 Février.

QUẢNG-HƯNG-LONG

Hữu-hạn công-ty, vốn 12 vạn bạc
HANOI — Số 79, Phố Hàng Bồ — HANOI

HÀNG MÙA ĐÔNG

Bản-hiệu vừa nhập cảng rất nhiều những đồ hàng như sau này :

Các thứ BÍ TẤT TAY
— MŨ DẠ
— KHĂN QUÀNG CỔ (Foulard)
— DẠ MAY ÁO
— CHĂN DẠ XANH ĐỎ
— RƯỢU MỘI ĐỂ UỐNG TẾT
— NƯỚC HOA ƯỚP MÙI-SOA
— DẦU SỨC DẦU

cùng các hàng tạp-hóa không thể kể hết được.

Xin mời các quí-khách chiếu-cố cho. Bản-hiệu có đủ các thứ hàng, chào thứ nào cũng có hàng vừa ý.

Lở
Bệnh trăng-nhạc
Chứng đau xương

CÁC CHỨNG NGỪA NGÀY NHƯ :

Mụn — Nốt-mẫn — Hắc-lào.

Những người nào lở, có bệnh trang-nhạc, có huyết-quản sưng và có lỗ ở các huyết-quản ấy có muốn chữa cho khỏi không ??

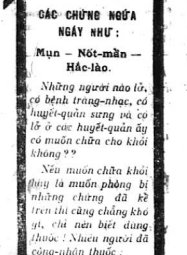
Nếu muốn chữa khỏi thời là muốn phòng bị những chứng đã kể trên thì cũng chẳng khó gì, chỉ nên biết dùng thuốc ! Nhiều người đã công-nhận thuốc :

Dépuratif Richelet

là có đủ các tính chất hóa-học chữa được các chứng ấy và có thể thay mau rất nhanh. Sử kiến-hiệu rất là chóng và mau vì thuốc ấy chữa ngay ở căn bệnh. Máu thì nhờ thuốc này mà hết cặn cung các chất bẩn thỉu. Những chỗ lở thì hàn lại mà không phá ra nữa.

Thuốc này còn chữa được các bệnh thấp, đau xương, ván vân.....

Bán ở các hàng lục-hợp to.

HIỆU BÀO-CHẾ VÀ LỤC-HỢP

CHẾ THUỐC CHO NGƯỜI ĐẠI-PHÁP VÀ NGƯỜI AN-NAM

Ed. MONTÈS

Quan Bào-chế hạng nhất, Hà-nội, phố Paul-Bert, số 54

HÓA-HỌC CHẤT
và các thứ thuốc bào-chế

THUỐC ĐAU MẮT
Hiệu BONNET-CARD, trị các thứ đau mắt

THUỐC SOLUBOR R. của ông HOLBÉ để chữa ca-phiên
SOLUBOR R. HOLBÉ
2 $ 50 một chai.

Theo luật một m. Nước, dùng thuốc nên phải xin đơn quan Bác-sĩ người Pháp thì mấy cô thì mua được.

Gouttes « MÉTHARSINATE »
1 $ 00 một lọ

Thuốc bổ nữ; kẻo sa-ngã, mỏi mệt không muốn làm việc gì; dùng thuốc này hay lắm !

Máy thứ hấu-hiệu hay ban :
Các thứ thuốc nước đựng lọ kín để tiêm vào da như thuốc bổ CACODYLATE DE SOUDE

Thuốc tiêm gọi là B14, trị bệnh Giang-mai

Thuốc ho-có SIROP PECTORAL đặc-cả, rất mầu. Thuốc lạo chỉ người lớn dùng được thôi

Thuốc lậu hiệu MONTÈS
thuốc uống — 2 $ 00 lọ 30 viên
thuốc tiêm — 0 $ 90 một chai

Chữa các chứng lậu : chẳng kì mới hay cũ ; nặng thuốc ngoài ra, thuốc chữa được các bệnh ở trong mình ra như : Kinh nguyệt không đều, hay là khí bệnh kinh đau đầu, mình mẩy, như đau dụng, gió cảm, uống thuốc này đều mau yên. Bị lạ mau tốt trong mình đi bao lâu.

Gouttes « VIRGINIE »
1 $ 00 một lọ

Trị chứng bệnh đàn bà như : Kinh nguyệt không đều, hay là khí bệnh kinh đau đầu, mình mẩy, như đau dụng, gió cảm, uống thuốc này đều mau yên. Bị lạ mau tốt trong mình đi bao lâu.

BỔ BUỘC THUỐC
SỬ DỤNG BỞ THÍ-NGHIỆM HÓA-HỌC

BỔ MỒ-SÉ
Kính-ảnh, đồ-ảnh, thuốc-ảnh hiệu LUMIÈRE và JOUGLA và giấy-ảnh, thuốc *Citrate* và thuốc *Bromure*
Bán cuộn và bán bao kín

Bán rất rẻ và bán lẻ

« THUỐC DÉRÉ »
0 $ 90 một chai 1/4 litre

Trị bệnh giang-mai rất tốt bị một hay rất. Dùng thuốc này rất thì sẽ khỏi nóng. Thuốc này chỉ tốt mọi. Dùng thuốc khác rồi cũng nên phải uống thuốc này thì mấy chốc khỏi hẳn được ! Thuốc này rất hay, rất gọi ; sẽ chẳng hại gì đến sự sinh dục, lại bổ sức cho người có bệnh.

Muốn dùng thuốc này trong một tháng thì nên mua một chai lớn 1litre. Giá có 2 $ 00 mà thôi.

MỚI IN LẠI

SÁCH QUỐC-NGỮ CỔ VẺ

64 TRANG

DẠY TẬP ĐỌC VÀ TẬP VIẾT RẤT NHANH

Giá mỗi quyển . . . . . 0$15
Tiền cước, gởi recommandé : : 0 . 05

Bán tại bản-quán và các hàng sách

CAFÉ. RESTAURANT
HOTEL DES COLONIES

TRUNG-BẮC KHÁCH-SẠN

Chính-quán tại phố hàng Trống, số 36 ngay cửa Nhà-Thờ
Phụ-quán có vườn hoa rộng rãi, ở số 68 cũng phố ấy.

Đủ các cách tiện-lợi và lịch-sự theo lối ăn ở của người Âu-châu

Bản-sạn thừa tiếp các qui-khách Tây-Âu và Đông-Á cũng một cách bình-đẳng, mà lại để tùy ý cho các ngài, người Nam-Việt hoặc người Trung-hoa, muốn ăn, ở, hoặc nồng rượu chỗ biệt-tịch cũng được, và cũng một giá tiền.

Có xe Ô-TÔ cho các qui-khách đi gió, hoặc đi các tỉnh
Giây nói số : 280 — hoặc số : 150
Phụ quán cũng có giây nói trực tiếp với chính-quán 2045

BẠCH-THÁI-BƯỞI
CÔNG-TY

HÃNG TÀU SÔNG BIỂN

TÀU CHẠY PHIÊN KHẮP các ngọn sông Bắc-kỳ :
TÀU CHẠY VEN BIỂN Bắc-kỳ và Trung-kỳ ;
TÀU CHO THUÊ cả chuyến ;
TÀU HẢI THUYỀN và sà-lan.

Bản-ty cũng có bao cả hàng hóa xuất-cảng nhập-cảng

Ai cần điều gì xin hỏi tổng-cục tại Haiphong và các phân-ty tại Nam-định, Hanoi, Tuyên-quang, Việt-trì và Sơn-thủy 2006

NHÀ TẮM VỆ SINH

68, Rue du Lac, Hanoi
(Phố Bờ-hồ, số nhà 45)
1999

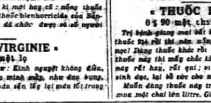
RƯỢU
QUINQUINA CUSSAC
Rất bổ
dùng cho những người ốm yếu.
BÁN TẠI
NHÀ
GUIONEAUD FRÈRES
ở Hanoi-Haiphong,
và tất cả các cửa hàng bán lẻ ở các tỉnh.
2001

Nhà Bán đồ « TÂM-TÂM »
Hà-nội, ở phố hàng Trống.
Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

NGÀY NÀO CŨNG CÓ XE THƠ CHẠY

Công-ty PHẠM-VĂN-PHI

ĐƯỜNG YÊN LÝ ĐI CHỢ HIẾU
Ở Gia YÊN LÝ chạy hết 8 giờ rưỡi sáng sau chuyến xe lửa thứ nhất — Đến thẳng về Vinh ra, ở CHỢ-HIẾU (Phố Qui) đi hết 1 giờ chiều đến ga Yên-Lý vừa kịp chuyến xe lửa về Vinh và Bến thủy.

ĐƯỜNG VINH VÀ HUẾ
Ở VINH độ hết 4 giờ sáng đến Đồng-hà vừa kịp chuyến xe lửa vào Huế.
Ở ĐỒNG-HÀ ra hết 6 giờ sáng sau khi chuyến xe lửa về Vinh đã tới Đồng-hà.

Auto-Postale

Công-ty chúng tôi xin trình qui-khách biết rằng : kể từ mồng năm tháng giêng tây này, ngày nào chúng tôi cũng có xe chạy chở thơ và hành-khách ở ga Yên-Lý về Phủ-Qui và Phủ-Qui ra ga Yên-Lý. — Ở Phủ-Qui có 3 phiên chợ Hễ buôn bán sầm uất lắm, các qui-khách buôn bán ở đây đi lại có hàng-hóa gì xin cứ giao cho bản-ty chỗ, tính giá phải chăng.

Các qui-khách đi lại đường Vinh-Đồnghà nên đi xe thơ thì được cẩn thận hơn, nhưng khi lấy vé nên có ý kẻo lầm đi vào xe khác. Muốn khỏi sự lầm lẫn, xin liệt quí khách đánh giây thép trước cho bản ty. Hễ khi bản ty nhận được giây thép sẽ cho xe ra đón hay là cho người nhà đi đón.

Đường Yên-Lý đi chợ-Hiếu thì đánh giây thép ra PHẠM-VĂN-PHI Yên-Ly gare ; — mà đường Vinh-Đồng-Hà thì đánh giây thép cho PHẠM-VĂN-PHI Đồng-hà gare. 2012

SOCIÉTÉ DES PHOSPHATES DU TONKIN

133, Avenue Paul Doumer à Haiphong

XƯƠNG-TÂN (PHOSPHATES) là một thứ bột vun lúa, giống mầu, rất tốt, Vun ruộng bằng **XƯƠNG-TÂN** thì lúa rất được gấp hai, gấp ba.

Hội chúng tôi tính nào cũng có người đóng Đại-BIỂU

Ai muốn hỏi hạn gì, xin cứ gửi giấy cho chúng tôi tại Haiphong, 133, Avenue Paul Doumer (Phố Cửa-Đông).

Chúng tôi bán giá như sau này, hàng lấy tại nhà-máy-ở-Haiphong
23 $ 00 một tấn PH. 18/21. Thứ bột để vun ruộng-chua.
32 . 00 một tấn PH. 2 . Thứ bột máy thời gian dùng để ruộng-chua, ruộng-ngoi 2035

NHÀ MÁY ÉP DẦU

ĐÁNH GIÂY THÉP HUILERIE HANOI

ĐINH-XUÂN-MAI
CÔNG-TY

GIÂY NÓI 324

Phố Đường Mới, số nhà 2, Hanoi
(Gần nhà thương chữa mắt)

Có bán đủ các thứ dầu Annam, các thứ khô dầu để bón ruộng; Giá phải chăng, dầu thực trồng sạch. Lại có mua cả các thứ hạt dầu. 2014

NHI-NỮ TẠO ANH-HÙNG

(Chuyện một người mỹ-nữ chỉ ước ao kết duyên với anh-hùng, khiến cho chàng thiết-tha kia muốn làm anh-hùng mà phải meo-hiểm vào nơi rừng xanh núi đỏ, để khảo-cứu về khoa-học, sau phát-minh được nhiều thứ bán la, trở nên một nhà khoa-học có danh-tiếng. Nhưng trời xanh ghen với má hồng, vàng đỏ làm đen công thể, thành ra lắm nỗi rất éo-le...)

NGUYỄN-BỈ-MỤC dịch thuật

« Ông lại thuật cl uyện Ha-lan kỳ « bac-sĩ chế ra quả khí-cầu sượt nữa « thì gặp sự rất nguy-hiểm. Mọi « người nghe đến cl ở ấy, ai cũng bật « cười. Sau ông lại thuật chuyện nhợ « có chàng thiếu niên người Hồng-« nhân kia giúp cl ọ, mới tìm được lối « xuống, lại tl eo đường cũ mà về.

« Sư-mạch-lợi bác-sĩ nói xong thì « mọi người lại vỗ tay. Các ông bác-sĩ « ngồi nghe, công sử Sắc-nhĩ-kỳ bác « sĩ ấy thong thả mu dung lên chức « năng. Bây giờ tuổng-chừng như « kỳ kì ai hội nọ đến ao ta sắp giới « tan, ai ngờ lại bỏng rẫy ra một cuộc « phong ba dữ dội tự thường vậy.

« Nguyên kì ai hội lần nay, từ khi « bắt đầu đã hơi có ý không được « bình-tĩnh nhưng vẫn chưa phát lộ. « mãi đến bấy giờ mới thấy có người « gây chuyện. Một ông bác sĩ tên « gọi Ý-linh-a bỗng đứng ngay dậy, « rồi cất to tiếng lên mà rằng : « Trước khi chưa chúc mừng, chúng « tôi muốn cũ-chỉnh một lời, phỏng « có được không ?

« Viên hội trưởng là Đỏ-hàn công-« tước đáp lại rằng : Nếu việc cần « phải cũ-chỉnh thì tôi cũng không « dam ngăn ông. Ý linh-a nói : Cứ « lấy ý tôi thiển nghĩ thì cần phải « cũ chỉnh. Đỏ-hàn nói : Nếu vậy « thì xin ngài cứ nói.

« Sư-mạch-lợi bác-sĩ bỗng đứng « dậy mà rằng : Tôi xin nói trước « mấy câu: Ông này vốn là cừu-địch « với tôi. Khi trước đã nhiều lần vì « cớ biện-luận khoa-học mà thành « xung đột nhau. Vậy câu nói hôm « nay chắc là ông ta vì chút hiềm « riêng mà có ý muốn gây chuyện « với tôi đó.

« Đỏ hàn nói : điều hiềm khích cũ « của hai ông, chúng tôi không dam « dự biết, nhưng cai việc hôm nay, ai « nấy đều tỏ-bày ý-kiến, tôi cũng « không thể nào cấm được. Đây gọi « những người về đàng Sư-mạch-lợi « bác-sĩ, ghé Ý-linh-a làm ngang câu « chuyện, đều nhao-nhao mà nói đi « đi, cũng có người sẽ kéo áo ông ta « mà bảo ngồi xuống.

« Ý linh-a không nghe, lại cứ nói « luôn, nhiều người phụ họa với ông « ta, xem thế đủ biết rằng về đảng « ông ta cũng không phải là số ít vậy. « Còn mọi người khác thì không thiên « vị bên nào chỉ thích đứng giữa « mà xem hai bên tranh-biện với « nhau, cho nên ai nấy đều im lặng « để đợi nghe lời Ý-linh-a nói.

« Ông ta nói : Hạ-lan-kỳ bác sĩ và « Sư-mạch-lợi bác-sĩ, cái khoa học « tinh thâm của hai ông, tôi rất lấy « làm kính phục. Chỉ tiếc rằng cái ý « kiến của tôi trước kia có phần đối « với Sư-mạch-lợi bác sĩ, thành ra « ngày nay tôi muốn cả chính mấy « câu, lại có người cho tôi là hiếp-« hiềm, kỳ thực thì chúng tôi quyết « không có cái tư tưởng ấy, nương « tôi muốn suy-xét cho được chân « lý, vậy nên không dám ngồi im. « Cái địa vị tôi ngày nay cùng với « cái địa vị Sư-mạch-lợi bác sĩ trong « mấy thang trước thời giống nhau « quá. Hôm khai hội, bùa trước, Sư « mạch-lợi bác sĩ đang gia sức mà « công kích Hạ-lan-kỳ bác-sĩ, nay « ông mới vào trong cuộc, mà đã « muốn khóa miệng người khác, cấm « không được đi nghị, như thế thì « sao gọi là công bằng.

« Ý-linh-a nói đến câu ấy thì người « trong hai đảng đều ra ý bình vực « đảng mình, có kẻ cho là trái, có « kẻ cho là phải, đến nỗi om-sòm mãi « không thôi. Hạ-lan-kỳ bác-sĩ nói « với viên hội trưởng xin được Ý-linh-a « ra ngoài, mọi người dưới đến nghe « tiếng, lại càng làm nhao nhao lên, « hồi lâu mới im lặng.

« Ý-linh-a lại nói : Trước kia chỉ « có một người xướng lên câu chuyện « hoang đường quái-dị ấy, ngày nay « lại thêm ra bốn người. Nhân số « đầu thêm, mà những điều chứng-« cớ có điều gì hơn trước hay không? « Năm xưa đã có một người đi thám « hiểm ở phương xa về, nói những « câu chuyện tân-kỳ, ai cũng tin lời, « nề nan mới biết toán-thị bịa đặt « Chúng tôi từ bấy giờ không dam « quả tin ai nữa. Có lẽ nào Động-« vật hội lại Luân-đôn mà gặp việc « lại không khảo sát cho kỹ, nghe « những lời bao cáo vô bằng-cứ, đã « vội lấp làm định bình hay sao. Tôi « dẫn biết các ông thám-hiểm-gia đều « quang minh chính đại, không khi « nào có nói dối-dối, nhưng ta lại « nên biết rằng các ông học-sĩ, muốn « nổi danh tiếng, thường phải cố ý « mà xướng lên những câu chuyện lạ « lùng. Con phi-nga yêu chó sáng, « thường lấn mình vào nơi ngọn lửa ;

« đóa qui-hoa ưa khí nồng, hay chậm « đến về phía mặt trời. Các người « hiếu danh, tưởng cũng chẳng khác « chi thế. »

« Ý-linh-a nói dẫn đây thì có người « bài bác ma bảo rằng : Sao lại nói « những câu vô sỉ như thế ! Ý-linh-a « cất mặc quách, lại nói : Phàm việc « gì muốn xét nghiệm cho được đích-« thực, tất phải cần cho có chứng cớ. « Mấy ông thám-hiểm-gia đây có cái « gì làm chứng cứ đích-thực được « không ? Chỉ như mấy phiến ảnh « kia thì đời nay người ta làm giả, « cũng chẳng khó gì. Ngoài ra còn « có cái gì nữa không ? Nếu bảo rằng « tức về phía mặt trời. Các người « xuống, cho nên không mang được « tý gì, nói thế cũng có lẽ, nhưng làm « thế nào cho cứu nói có thể tin được. « Vừa rồi nghe nói Lô-sĩ-đăng huân-« tước bản được một con chim lớn, « cất lấy cái đầu, thế thì sao không « đem cái đầu con chim ấy về ma phô « với công-chúng ? »

« Lô-sĩ-đăng huân-tước nghe nói, « liền đứng dậy mà rằng : Nếu ngày « ông cho tôi ta một phường khi trở « hay sao ! Lô-sĩ-đăng vừa nói dứt « lời thì tiếng người ở phía dưới đưa « lại nhao nhao lên. Viên hội-trưởng « có xin đợi trì mới, mọi dần dần « giữ được trật-tự. Viên hội trưởng « nói với Ý-linh-a rằng : « học-sĩ có ý sin ông cho nói, nhưng « lời, chỉ thêm phiền nhiễu. Ông « muốn nói chính điều gì, xin ông cứ « nói thẳng.

« Ý-linh-a nói : Vâng ! Thôi, bây « giờ tôi chỉ xin nói vắn tắt một câu « rằng : Mấy lời bảo cáo của Sư-« mạch-lợi bác-sĩ lần này chỉ có thể « cho là câu chuyện mới lạ, chứ « không thể gọi là việc đích-thực « được, vì không có bằng cứ. Ngày « nay muốn xét cho được sự thực « thì nên lại cứ người đi khảo sát « một lần nữa.

« Ý-linh-a nói đến câu ấy thì mọi « người lại nhao nhao lên mà chê là « cản đở. Có kẻ bảo : Cần nói ấy « thật không giá trị chất nào ; lại có « kẻ bảo : Người ấy cản đở quá, lại có « kẻ bảo : Mau mau đuổi người ấy « ra ngoài ».

« Mọi người về đàng Ý-linh-a thì « cho lời cả chính lý lam phải, cũng « quat to lên mà rằng : Phải giữ trật « tự, phải giữ trật tự ! Lại có người « gọi ở ngoài tường, ? trong khi tiếng « người đang nhao nhao thì hàng « ghế sau cùng, một bọn sinh viên « trẻ tuổi kia bỗng rì sự tranh đấu « mà cũng nhau ơm ngực.

(Còn nữa).

Imprimerie du Trung Bắc Tân Văn